

En klippa i väster

Min ö har ett namn, men jag har aldrig behövt det. För mig är den bara klipporna. Den lilla ön på västkusten där havet slipat de rosa-färgade klipporna mjuka och lena. Där hyllor i olika nivåer bildats – perfekta att ligga på, sitta på, hoppa ifrån.

Vissa är självklara. Andra kräver balans. Smala avsatser där ett felsteg kan sluta i ett ofrivilligt dopp. Just det är en del av upplevelsen. Stenen är hård, men inte fientlig. Den bär dig – om du lär dig läsa den.

Det finaste med ön är att man alltid kan hitta sin egen plats. En hylla med utsikt över horisonten. Eller en större häll för picknick och samtal. Klipporna rymmer både ensamhet och gemenskap.

Den ön bar jag med mig när vi ritade Södermalmstorg.

I torgets västra del växer ett sittlandskap upp ur marken. Gradängar och generösa klippphyllor där människor kan slå sig ner, mötas eller bara stanna upp. Några hoppar med skateboard från kanten. Andra sitter och ser ut över Västerbron och Stadshuset. Precis som på min ö finns här platser för den som vill vara i centrum – och för den som söker en egen vrå.

Redan från de första sommardagarna har människor tagit platsen i anspråk. Skejtare, lunchgäster, kvällsflanörer. Det som först upplevdes som kargt har visat sig vara just det som bjuder in – en tydlig topografi att kliva upp på, luta sig mot, göra till sin.

GRÖNSKAN ÄR ETT nytt lager i berättelsen. Träd, buskar och perenner är planterade och kommer med tiden att ge torget mer skugga och mjukhet. Under granithällarna döljer sig skelettjordar där regnvattnet tas om hand och leds vidare till växtbäddarna. Det gröna behöver tid. Stenen ger det struktur.

För mig är det just det stenen gör. Den förbinder oss med något större och äldre än oss själva. Att arbeta med sten är att arbeta med tid. Granit är hård, men formbar i rätt händer.

När vi skissade på markbeläggningen tänkte jag på öar längst ut i havsbandet, där klipporna bär spår av olika bergarter och

”Att arbeta med sten är att arbeta med tid. Granit är hård, men formbar i rätt händer.”

tidens långsamma rörelser. Vi ville att torgets yta skulle vara sammanhållen men inte monoton. Resultatet blev ett lapptäcke av tre grå graniter i två ytbearbetningar – flammad och krysshamrad. När marken är våt eller solen står lågt framträder kristallerna tydligare. Ytan skiftar, skimrar och förändras med ljuset. Den är robust, men aldrig stum.

I arbetet med Södermalmstorg har svensk granit brutits och bearbetats i Sverige. Hantverket har varit avgörande. Varje mur och varje sittkant är en del av ett större pussel där varje sten är unik. I graniten ligger också konstverket *Fotnoter*, avgjutningar av arkeologiska fynd från platsen. Minnet är bokstavligen infällt i marken.

JAG TÄNKER OFTA på klipporna på västkusten när jag står på Södermalmstorg en blåsigt dag. Samma känsla av frihet. Samma upplevelse av att stå på något som fanns långt före oss – och som kommer att finnas kvar länge.

Det gläder mig att se hur platsen redan blivit en självklar del av stadens vardag. Och med tiden, när träden vuxit till sig och fler lager lagts till, kommer ännu fler stockholmare – och kanske några västkustbor – att hitta sin egen klippphylla mitt i staden. ■

PAULA MACKENZIE ÄR UPPDRAGSANSVARIG LANDSKAPSARKITEKT PÅ WHITE ARKITEKTER SOM TILLDELADES STENPRISET 2025 FÖR SITT ARBETE MED SÖDERMALMSTORG, SLUSSEN.